Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anuncĭurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LIII.

„Gazeta" ese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 123. **Brașovŭ, Sâmbătă 2 (14) Iunie** **1890.**

Brașovŭ, 1 Iunie st. v.

Patrioții noștri privilegiațĭ facŭ mare vêlvă în delegațiunĭ.

Alaltăerĭ s'a întrunitŭ și comisiunea pentru afacerile esterióre a delegațiunei ungare și cu ocasiunea acésta delegatulŭ Iuliu Horvath a aflatŭ cu cale a vorbi și despre atacurile „pătimașe", ce le-a îndreptatŭ pressa germană în contra proiectatei escursiunĭ a scriitorilorŭ și artiștilorŭ ungurĭ la Berlinŭ.

Numitulŭ delegatŭ ungurŭ a accentuatŭ, că faptulŭ acesta nu se póte ignora, deórece acele atacurĭ ale pressei germane facŭ sĕ apară nisuințele națiunei și ale societății maghiare într'o lumină nu numai dușmănósă, ci și falsă. Cu îndatinata îngâmfare patriotică dădu Horvath ministrului de esterne sfatulŭ, de a se ocupa de acéstă cestiune și de a se îngriji ca opiniunea publică germană sĕ fiă orientată cum se cade asupra stărilorŭ din Ungaria prin legațiunea austro-ungară din Berlinŭ.

Puținŭ respectŭ are Iuliu Horvath de opiniunea publică germană, décă crede, că ea s'ar mulțămi a se orienta după esplicările, ce le-ar da ambasadorulŭ monarchiei nóstre din Berlinŭ. N'are publiculŭ germanŭ destule mijlóce și isvóre, cu ajutorulŭ cărora și din carĭ sĕ se pótă informa directŭ despre adevĕrata stare de lucrurĭ din Ungaria? Par'că Germania ar fi situată în altă parte a globului și n'ar avé locuitorii ei ochĭ și urechĭ sĕ vĕdă și sĕ audă ceea ce se petrece într'o parte a monarchiei vecine aliate!

Și ce este mai ciudatŭ, d lŭ Horvath se plânge de-o informare nesuficientă a opiniueei publice asupra nisuințelorŭ guvernului și ale societății ungurescĭ, tocmai față c'unŭ ambasadorŭ, care, precum a constatatŭ unŭ altŭ delegatŭ, este adĭ între cei șépte ambasadorĭ ai monarchiei nóstre singurulŭ Ungurŭ!

Ministrulŭ Kalnoky n'a sciutŭ cum sĕ mai ia în apĕrare pe ambasadorulŭ austro-ungarŭ din Berlinŭ. „Ar fi lucru nedreptŭ", ḑise elŭ, „de a face responsabilŭ pentru articulii neamicabilĭ ai unorŭ foi germane pe ambasadorulŭ nostru din Berlinŭ, căcĭ contele Emericŭ Szechenyi cunósce bine relațiunile în Ungaria și la fiă-care ocasiune își susține cu demnitate caracterulŭ ca Ungurŭ",

Contele Kalnoky s'a mai aflat îndemnatŭ a accentua, că gazetele germane, carĭ au scrisŭ în contra Ungurilorŭ, nu representă părerile cercurilorŭ competente. Ba mai multŭ, contele Kalnoky a găsitŭ de cuviință a mai asigura, că espectorările foilorŭ germane, despre carĭ e vorba, au fostŭ desaprobate nu numai din partea guvernului germanŭ, ci în genere de cătră toțĭ Germanii, carĭ cu deosebire pentru Ungaria nutrescŭ sentimente de amiciță și de vie simpatii.

„Aș dori", adause Kalnoky, „sĕ se dea ocasiune, póte la viitórele serbărĭ ale societăților de dare la semnŭ, unui numĕrŭ mai mare de Ungurĭ de a face o visită la Berlinŭ, căcĭ suntŭ convinsŭ, că primirea ce-o vorŭ întêmpina'o, va delătura orĭ-ce îndoiélă în simpatia Germanilorŭ pentru Ungaria".

Ei bine, acéstă ocasiune se va oferĭ. Vorŭ merge Ungurii la Berlinŭ și vorŭ fi bine primițĭ, căcĭ așa pretindŭ interesele politicei esterióre. Dér óre se póte schimba prin acésta ceva din starea reală a lucrurilorŭ în Ardealŭ și Țéra unguréscă? Crede-vorŭ óre atuncĭ Germanii, carĭ sciu cum se prigonescŭ naționalitățile nemaghiare în aceste țĕrĭ, că guvernulŭ ungurescŭ este celŭ mai liberalŭ și mai mărinimosŭ din tótă Europa?

Ne surprinde fórte multŭ, că ministrulŭ de esterne alŭ monarchiei nóstre, care mai bine ca toțĭ, mai bine chiarŭ ca ambasadorulŭ din Berlinŭ, care e Ungurŭ, ar trebuĭ sĕ cunóscă până în detailŭ starea lucrurilorŭ în Ungaria, ia în deșertŭ totŭ ce au scrisŭ foile germane, ca „Kreuzzeitung", despre prigonirea limbei și a culturei Germanilorŭ și a Nemaghiarilorŭ în genere de cătră regimulŭ ungurescŭ.

Cu tóte considerațiunile, ce trebue sĕ le aibă contele Kalnoky pentru susținerea bunelorŭ raporturĭ între Germanĭ și monarchia nóstră, s'ar fi cădutŭ, credemŭ, ca dênsulŭ sĕ facă órecare deosebire între simpatiile pentru monarchiă și pentru Ungaria și între simpatiile pentru sistemele de guvernare. Potŭ sĕ fiă Germanii indepedențĭ marĭ amicĭ ai monarchiei nóstre și totușĭ sĕ nu aprobe mĕsurile de maghiarisare forțată.

Opiniunea publică în Germania nu se va puté schimba nicĭ prin raporturĭ de ale legațiunei din Berlinŭ, nicĭ prin primirĭ oficiale, fiă câtŭ de strălucite, căcĭ ea se întemeiază pe faptele ce se sĕvêrșescŭ ḑilnicŭ în statulŭ ungarŭ în contra Germanilor și a celorlalte popóre nemaghiare.

Bine ar fi dér și fórte la timpŭ, décă contele Kalnoky ar sfătui pe colegii séi dela cârma Ungariei, sĕ țină sémă mai multŭ de buna lorŭ reputațiune în concertulŭ statelorŭ europene și sĕ înceteze de a mai prigoni limba și cultura naționalitățilorŭ nemaghiare.

DIN AFARĂ.

Caprivi despre Alsația.

In ședința dela 9 Iuniu n. a dietei imperiale germane, cancelarulŭ Caprivi a fostŭ interpelatŭ de Richter în afacerea pașapórtelorŭ pentru Alsația și Lorena. Rĕspundêndŭ, Caprivi a ḑisŭ, că mĕsurile luate în privința pașapórtelorŭ pentru Alsația și Lorena nu se potŭ sista acum, căcĭ ele suntŭ reclamate de marele numĕrŭ de procese de înaltă trădare și mai cu sémă menținerea lorŭ este reclamată de interese militare. Caprivi ḑise, că pașapórtele mai au de scop împedecarea relațiunilorŭ dintre Alsația-Lorena și dintre Franța, și de-a grăbi germanisarea provinciei. Pe lângă agitațiile militare, agitațiile politice, carĭ au crescutŭ fórte tare, au trebuitŭ sĕ nască îngrijirĭ. Guvernulŭ a fostŭ întrebatŭ, că starea de lucrurĭ cu pașapórtele ține-va și pe viitorŭ? și că în astfelŭ de împrejurărĭ nu suferŭ interesele statului? Da, ḑise Caprivi, mĕsurile privitóre la pașapórte nu s'au luatŭ din cause neînsemnate. Ingrijirile carĭ esistă astăḑĭ, esistau și atuncĭ, dér cu tóte acestea legea aceea era neapĕrată de lipsă. Timp de 17 anĭ, câtŭ amŭ fostŭ norocițĭ a numi Alsația și Lorena a nóstră, sentimentulŭ germanŭ n'a făcutŭ nicĭ măcarŭ unŭ pasŭ înainte în provinciile acestea, cu tóte, că noi nu le-am lipsitŭ de iubire, bunăvoință și prevenire. Mijlócele acestea n'au ajutatŭ nimicŭ și decĭ a trebuitŭ sĕ ne gândimŭ la altele. Intre Germania și între Franța a trebuitŭ sĕ se înalțe bariere mai puternice, ér în poporațiune a trebuitŭ sĕ deșteptămŭ convingerea, că hotarele suntŭ definitive. Sistarea mĕsurilorŭ relative la pașapórte acum o țină de imposibilă. Stările dăunătóre de mai înainte ar reîncepe numai decâtŭ și apoi tóte resultatele de până acuma vorbescŭ pentru menținerea lorŭ. Noi nu putemŭ suferi, ca ofițerĭ francesĭ sĕ se stabiléscă acolo în numĕrŭ mare, sub pretecstŭ ca sĕ'șĭ satisfacă plăcerea de vĕnatŭ în ținuturĭ, pe unde potŭ sĕ facă inspectărĭ de terenŭ și recunóscerĭ, carĭ contrariază interesele militare ale imperiului; în fine în ținuturĭ, carĭ, décă odinióră va veni tréba la rĕsboiu, póte că acelea vorŭ fi teatrulŭ de bătaiă (Aprobărĭ în drépta).. Dispoziția relativă la pașapórte numai așa va avé efecte, décă locuitorilorŭ li-se va da timpŭ, ca sĕ se obicinuéscă cu ea. Ținta acésta nu se va ajunge, décă Alsația și Lorena se va gândi mereu la sistarea mĕsurilorŭ privitóre la pașapórte. Intru câtŭ afacerea trece pe terenŭ internaționalŭ: despre asta putemŭ vorbi

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(16)

Paulŭ Sudram.

Novelă, de *H. Tharau*, trad. lib. de Julia.

(Fine.)

In vocea lui era ceva ce-o spăria. Nu voia elŭ a-i permite, de-a fi consecentă propriei sale promisiunĭ și a mamei sale? I-a înțelesŭ și cetitŭ elŭ óre luptele inimei și acuma o respinge, după-ce și-a ajunsŭ scopulŭ și-a învinsŭ simțirea, și speră de a-i fi mai multŭ, decâtŭ ar fi doritŭ elŭ?

„Nu-i nicĭ o jertfă!" esclamă ea vioiu, „nicĭ una, crede-mĭ!" și cu o caracteristică espresiune a ochilorŭ séi tremurândŭ continuă ea: „Tu însuțĭ ai ḑis'o, că *sunt a ta!*"

„Da, copila mea!" rĕspunse elŭ solemnelŭ și c'o întonare adêncă, „și mulțămită lui Dumneḑeu, că aceea 'mĭ și rĕmâi. Dér celalaltŭ, celŭ care a ocupatŭ mai întâi locŭ în inima ta, — mĕ înțelegĭ Margareto, — pe celŭ ce între morțĭ îlŭ numĕramŭ, fŭ mântuitŭ pe marginea gropei; Lotar trăesce! „Margareta se ținea de brațulŭ lui ca amețită. Puterile însĕ n'o părăsiră.

„Mulțămită lui Dumneḑeu", ḑise ea cu durere, „și Dumneḑeu sĕ'lŭ binecuvinteze, dér pentru mine elŭ nu mai trăesce!"

„Și de ce nu pentru tine, copila mea?"

„Imposibilŭ!" strigă ea mișcată grozavŭ. „Tu uițĭ... fiica unui criminalŭ...! Nicĭ-odată! Dér pe lângă asta promisiunea mea..."

„Cea din urmă las'o în grija mea, Greto!" ḑise Sudram c'o asigurare plină de iubire, punêndu i mâna pe umerĭ; „ér ce se atinge de celelalte fi sigură, că Lotar tóte le scie, și în iubirea lui elŭ a ținutŭ proba. Preotulŭ nostru și contele Favell s'au îndatoratŭ cu onórea lorŭ a ne păstra secretulŭ, ér înaintea lumei tu și de aici încolo vei fi considerată ca fiica mea. In contra acestora credŭ că nu vei face obiecțiunĭ?"

Ea se aruncă suspinândŭ la pieptulŭ lui, dér elŭ o desfăcŭ din brațe-i cu o delicatéță sigură și o conduse lângă unŭ scaunŭ. Era acésta óre frica de a-și perde propriu-i cumpĕtŭ?

„Eu trebue sĕ împlântŭ pomulŭ," ḑise elŭ. „E timpulŭ supremŭ; mĕ voiu re'ntórce curêndŭ, spre a te conduce".

Ca o visătóre rĕmase ea, necapabilă de nicĭ unŭ cugetŭ, și 'i părea că numai o secundă a trecutŭ când ușa se deschise érășĭ.

„Vino, copila mea!" ḑise Sudram întinḑêndu-i mâna.

Și ea pășindŭ alăturĭ de elŭ, prin încăperile atâtŭ de cunoscute, ajunse în atelierŭ, unde așa adese în ora acésta sta palpitândŭ cu inima.

Deodată se deschise ușa, și de pe împodobitulŭ bradŭ se reversa orbitórea strălucire, a numeróselorŭ luminărĭ, ce-o întimpina. Aromaticulŭ parfumŭ alŭ bradului umplea spațiulŭ; amintirĭ copilărescĭ o coprinseră, și după datina vechiă se uită pe tapetulŭ de muschiu, la rădăcina pomului. Dér ce sĕ caute ea acolo? Dênsa și-a primitŭ darulŭ Crăciunului înainte! Acolo însĕ ascunsŭ între crengile, ce atêrnau în josŭ, zăcea culcată o tînĕră statură bărbătéscă cu pĕru-i buclatŭ și rĕḑimatŭ pe mână, ér doi ochĭ strălucitorĭ de fericire priviau dintrĕ crengĭ spre ea.

Unŭ momentŭ, apoi sărĭ elŭ în susŭ și o strînse la pieptulŭ sĕu.

„Margareto, Margareto!" strigă elŭ.

Cu sfială se desfăcŭ dênsa din brațele lui și se uită în jurŭ de sine — dér Sudram a fostŭ dispărutŭ și sub împodobitulŭ pomŭ de Crăciunŭ stêteau numai singurĭ iubițiĭ . . . . . .

. . . .

Trecuseră câțiva anĭ, de când Lotar de Redern își conduse tînĕra soție — pretinsa fiică a renumitului sculptorŭ Paul Sudram — în castelulŭ părințilorŭ séi. Iubirea și grația Margaretei, escelența spiritului și bunĕtatea inimei, întrecură cu multŭ în ochii socrilorŭ séi, așteptările lorŭ și avantagiulŭ ce l'ar fi pututŭ aduce cu sine unirea fiiului lorŭ cu o mireasă născută din o familiă superióră. Pe lângă aceea numele lui Paul Sudram era renumitŭ departe peste marginile patriei sale, abstragêndŭ cu totulŭ dela considerabila ḑestre, ce ei erau în stare a garanta unicului lorŭ copilŭ.

numai cu multă prevedere. In timpulŭ din urmă amŭ constatŭ o mică îmbunĕtățire a raporturilorŭ dintre Germania și Francia (S'audimŭ! S'audimŭ! Bravo) și așĭ regreta nespusŭ de multŭ, décă acésta n'ar fi așa. Dér nicĭ într'unŭ statŭ relațiunile internaționale nu suntŭ așa de delicate ca în Germania. De aicĭ purcedêndŭ, décă pe viitorŭ s'ar ivì în sînulŭ vre-unei partide dorința de a se adresa guvernului interpelărĭ de natură internațională, rogŭ pe respectivii, ca sĕ pășéscă cu mine în înțelegerĭ prealabile și sĕ mĕ întrebe, că óre respectiva interpelare consultŭ e a se face din punctŭ de vedere alŭ afacerilorŭ esterne? Altfelŭ responsabilitatea va cădé asupra interpelatorului. (Aprobărĭ în drépta, neliniște în stânga.)

După acésta deputații alsațianĭ accentuară, că menținerea mĕsurilorŭ relative la pașapórte e dăunătóre din punctŭ de vedere economicŭ și declarără, că disposiția acésta nu e favorabilă nicĭ pentru germanisare.

O nouă convorbire cu Bismarck.

O telegramă din Londra aduce scirea, că unŭ colaboratorŭ alŭ diarului „Daily Telegraph" a avutŭ o convorbire cu „eremitulŭ" din Friedrischruhe. Bismarck érășĭ a vorbitŭ despre politica esternă, dicêndŭ următórele: *Raporturile Germaniei cu Francia suntŭ eminente.* Atitudinea guvernului francesŭ e de modelŭ; poporulŭ francesŭ e sincerŭ și cinstitŭ în vederile și speranțele sale. Germania nu vré altceva, decâtŭ susținerea unității sale. Prospectele de bună înțelegere cu Rusia încă nu lasă mai puținŭ de doritŭ. Tripla alianță este destulŭ de tare, ca sĕ împedece turburarea păcei amenințate, cum se dice, prin evenimentele ce se petrecŭ în Bulgaria. *Alianța este mai strînsă adĭ ca orĭ și când.* Austro-Ungaria nu este de lipsă numai pentru susținerea echilibrului păcei, ci e *folositóre mai alesŭ pentru Germania*. . . Unŭ rĕsboiu orĭ o neînțelegere între Germania și Anglia e imposibilă.

Serbia față de Austro-Ungaria.

„Corr. de l'Est" dice, că ministrulŭ plenipotențiarŭ sêrbŭ din Viena a primitŭ din partea guvernului sêrbescŭ însărcinarea sĕ încredințeze pe ministrulŭ de esterne austriacŭ, că ministerulŭ Gruicĭ e hotărîtŭ *a reînoi declarațiunile de bune relații cu Austro-Ungaria* și a-le susținé acestea în modŭ conscențiosŭ. *Serbia însĕ îșĭ reservă dreptulŭ ca sĕ continue și pe viitorŭ o politică folositóre intereselorŭ sale, dela ce nimicŭ nu o va reține.* Kalnoky s'a bucuratŭ de acéstă reînoire a declarărilorŭ anterióre ale guvernului sêrbescŭ și șĭ-a esprimatŭ speranța, că promisiunilorŭ guvernului sêrbescŭ le vorŭ urma faptele.

SCIRILE DILEI.

Șcvinismŭ. Fóia ungurésca „Népzászlo" scrie, că comanda militară din Pecs a adresatŭ o rugare *scrisă în limba germană* representanței comunale din Hosszu-Hetény (Ungaria), în care o rógă ca sĕ-i permită, ca pe unŭ anumitŭ locŭ alŭ comunei, militarii sĕ pótă face esercițiĭ de tirŭ. Rugarea era sĕ fiă presentată adunărei comunale și notarulŭ a vrutŭ sĕ cetéscă rugarea, dér la acésta toțĭ membrii adunărei comunale, ca din gura șerpilorŭ, au începutŭ sĕ protesteze în contra rugărei scrise în limba germană. Afară de acésta adunarea c'o mare maioritate a declaratŭ, că nu se lasă în desbaterĭ asupra rugărei scrise în limba germană, ér décă comanda militară are ceva cu comuna, pe viitorŭ sĕ se adreseze către ea în *limba maghiară*, fiindcă locuitorii comunei nu vorŭ învĕța de dragulŭ comandei militare limba germană.

***

Restaurarea municipiului orășenescŭ alŭ Timișórei s'a făcutŭ în 9 Iunie n. Peste totŭ luatŭ, diregĕtorii de pănă acum au fostŭ cam toțĭ realeșĭ. Românii, ei cei mai slabĭ representațĭ, trebuiră sĕ sufere perdere: d-lŭ vice-fisc. *G. Ardeleanĭ* a rĕmasŭ de totŭ afară. Mare nedreptate, dice „Luminătorulŭ", după unŭ serviciu conscențiosŭ de — parení-se — 25 de anĭ, însĕ așa e astădĭ lumea. Când va domni dreptulŭ și îndreptățirile naționale altcum va fi.

***

Lăcustele au apărutŭ și în cerculŭ comunei Téca. S'a făcutŭ arătare ministrului ung. de agricultură.

***

Esamenŭ de advocatŭ cu succesŭ strălucitŭ a depusŭ înaintea juriului esaminatorŭ dela Tabla din Tergu-Mureșului, în dilele dela sfêrșitulŭ lui Maiu și începutulŭ lui Iunie n. d-lŭ *Dr. Aurelŭ Munteanŭ*, care șĭ-a făcutŭ pracsa de advocatŭ în Brașovŭ. 'Lŭ felicitămŭ pentru succesŭ. Precum aflămŭ, d-lŭ Dr. A. Munteanŭ, care de presentŭ se află în arestulŭ de stat din Seghedin pentru două duelurĭ ce le-a avutŭ, după ce 'șĭ va face pedépsa de 35 dile, îșĭ va deschide cancelariă advocațială în Făgărașŭ.

***

Omorițĭ de trăsnetŭ. Dela băile Pistyan, comit. Nyitra, se scrie, că Vinerĭ în sĕptĕmâna trecută, descărcându-se o furtună violentă asupra acelui ținutŭ, vr'o douĕdecĭ de locuitorĭ din satulŭ vecinŭ Luca căutară adăpostŭ de plóiă sub unŭ arbore. Trăsnetulŭ însĕ lovì în arbore și ucise șése ómenĭ, ér pe alțĭ doi îi rănì.

***

Postulŭ de espeditorŭ la oficiulŭ postalŭ din Brașovŭ e de ocupatŭ, pe lângă cauțiune de 600 fl. Condițiunile le potŭ vedé concurenții la direcția postală din Sibiiu și la oficiulŭ postalŭ din Brașovŭ. Pertractarea cu oferte se va ținé la numita direcțiune în 3 Iulie st. n., 12 óre din di.

***

Mortŭ din causa înghițirei sîmburilorŭ de cerașe. Profesorulŭ Nothnagel dela facultatea de medicină din Viena a înfățișatŭ ascultătorilorŭ sĕi unŭ casŭ de mórte pricinuitŭ prin mâncarea cerașelorŭ împreună cu sêmburii. Nenorocita jertfă e învĕțăcelulŭ mĕsar I. Brunnecker, care a doua di după ce a mâncatŭ cerașe cu sêmburĭ cu totŭ, a căpĕtatŭ aprindere de intestine și n'a mai pututŭ fi mântuitŭ. Feriți-vĕ d'a mânca pómele cu sêmburii lorŭ, și mai alesŭ feriți copiiĭ.

***

Omorurĭ. In pădurea Baciu, lângă Clușiu, a fostŭ omorîtŭ ciobănașulŭ Alesandru Galŭ, ai cărui boi se rătăciseră pe o pășune oprită, fiindŭ-că n'a vrutŭ sĕ dea zălogŭ. Făptuitorii suntŭ arestațĭ. — Unŭ feciorașŭ frumosŭ din Bucova, comit. Hunedórei a fostŭ omorîtŭ de câțĭva rivalĭ ai sĕi, cărora nu le venia la socotélă, că feciorașulŭ era bine vĕdutŭ de tóte fetele din satŭ. Ucigașii suntŭ arestațĭ.

Pressa streină și espunerea contelui Kalnoky.

In pressa streină, și mai alesŭ în cea din Berlinŭ, a făcutŭ fórte bună impresiă espunerea contelui Kalnoky, despre care am vorbitŭ în numĕrulŭ de erĭ.

„Nordd. allg. Ztg." constată, că espunerea lui Kalnoky în privința clarității și franchețiĭ nu lasă nimicŭ de doritŭ și că de bună sémă va fi bine primită nu numai în monarchia austro-ungară, ci pretutindenĭ, unde interesele susținerei păcei suntŭ dătătóre de directivă pentru celŭ mai de-aprópe viitorŭ politicŭ. Bună impresiă a făcutŭ mai alesŭ hotărîrea și încrederea, cu care ministrulŭ a accentuatŭ convingerea despre tăria alianței cu Berlinulŭ și cu Roma.

„National Ztg." dice, că deja conducĕtorii politicei statelorŭ, care formézá tripla alianță, s'au declaratŭ asupra necesității alianței. Declarațiile unisone ale celorŭ trei miniștri vorŭ da de golŭ tóte scirile rĕspândite, carĭ stau în contradicere cu acelea.

Tonulŭ declarațiilorŭ privitóre la Serbia de bună sémă nu va face pe cei din Serbia sĕ și-lŭ esplice greșitŭ. Germania, cum a disŭ adeseorĭ și Bismarck, nu e interesată de-a dreptulŭ față cu statele din Balcanĭ, ca monarchia austro-ungară, dér décá între Austro-Ungaria și Rusia nu s'ar stabili o înțelegere, atuncĭ Austro-Ungaria póte conta pe unŭ sprijinŭ moralŭ din partea aliaților sĕi pentru consolidarea păcei în statele balcanice. Fórte puține prospecte suntŭ însĕ de a se îmbunĕtăți raporturile pe tĕrêmulŭ politicei comerciale.

„Journal des Debats" din Parisŭ accentuézá, că declarațiile contelui Kalnoky față cu Serbia nu suntŭ nicĭ decum amenințărĭ, ci numai unŭ avertismentŭ cavalerescŭ și discretŭ, alŭ cărui tonŭ stă în armoniă cu caracterulŭ pacĭnicŭ alŭ espunerei sale.

„Căpitan Francassa" dice, că în cercurile parlamentare ale Italiei, declarațiile lui Kalnoky față de Bulgaria n'au făcutŭ nicĭ decâtŭ impresiă pacĭnică. Diarulŭ amintitŭ însĕ adauge, că Kalnoky n'a cerutŭ, ca Serbia sĕ urmeze o politică dușmănósă Rusiei, dér a cerutŭ cu demnitate, ca Serbia sĕ nutréscă și față cu Austro-Ungaria aceléșĭ sentimente, cum nutresce față de Rusia.

O voce îngrijitóre.

Semi-oficiosulŭ „Pester Corespondenz" primesce din cercurĭ militare din Viena următorulŭ articulŭ:

Intre proiectele, ce le-a presentatŭ, ministrulŭ comunŭ de rĕsboiu delegațiunilorŭ, nu se află proiectulŭ construirei căilorŭ ferate strategice neapĕratŭ de lipsă, pe carĭ înzadarŭ le căutămŭ la hotarĕle sud-vestice ale monarchiei. O scurtă privire peste charta liniilorŭ ferate e de ajunsŭ, pentru ca sĕ putemŭ vedé greșéla, care în casŭ de rĕsboiu va face imposibilă înaintarea armatelorŭ nóstre în acele direcțiunĭ. Cu escepțiunea liniei ferate Budapesta-Zimony, nu dispunemŭ de alte linii ferate strategice, find-că linia ferată de sudŭ și liniile ferate sudice unguresci suntŭ destule, ce-i dreptŭ, pentru comunicația ordinară, dér în casŭ de mobilisare, ele numai arŭ mări încurcătura pentru unilateralitatea lorŭ. Pentru a împinge înainte corpurĭ de trupe mai marĭ în direcția indicată, avemŭ nevoiă de două joncțiunĭ de căi ferate cu cele esistente deja. Pentru demonstrarea acestei lipse, punemŭ întrebarea, că óre în stările esistente posibilŭ ar fi înaintarea trupelorŭ din Ungaria și Transilvania în Bucovina fără a întêmpina greutățĭ nespusŭ de marĭ încă în prima di a acțiunei nóstre? Câtŭ timpŭ linia ferată Aradŭ - Deva - Simeria funcționézá regulatŭ, pe linia Arad-Timișóra se potŭ transporta pe di două corpurĭ de armată, dér în împrejurărĭ neprevĕdute, cum ar fi lipsa de alimentațiune și alte provisiunĭ, carĭ pentru grabă ar trebui transportate pe acéstă liniă, armata în acelașŭ timpŭ ar trebui sĕ mérgă pe drumulŭ de țéră. Ce s'ar alege atuncĭ din tótă acțiunea nóstră, fiă-care îșĭ póte închipui.

Unŭ militarŭ cu mintea sănĕtósă nicĭ-odată n'ar trebui sĕ se hrănéscă cu ideia, că numai de către apusŭ putemŭ aștepta ataculŭ. Nu vremŭ ca prin acésta sĕ hulimŭ întăriturile, carĭ au costatŭ multe milióne, dela Lemberg, Cracovia și Przemysl, dér credemŭ, că cu multŭ mai puținŭ decâtŭ întăriturile acestea ar fi costatŭ construirea unei căi ferate strategice întrĕ Sibiiu și Cernăuțĭ.

Rusia de anĭ cheltuesce multe milióne cu construirea de linii ferate strategice. In Rusia căile ferate n'au altŭ scopŭ, decâtŭ apĕrarea țĕrei. Germania încă și-a construitŭ căile ferate strategice de lipsă, ba nicĭ Italia n'a rĕmasŭ îndĕrĕtŭ. Numai în monarchia austro-ungară costă multe proiecte și desbaterĭ infinite înființarea unei simple baterii de tunurĭ séu a unui podŭ. Când cu rĕsboiulŭ din 1866 podulŭ dela Marc numai atuncia s'a construitŭ, când armatele prusiane erau departe de ai noștri numai ca de-o miiă de pașĭ.

Intârdiarea periculósă, precum și economisirea fără de înțelesŭ a plătit'o deja Austro-Ungaria și pănă acum cu multe miliarde. *Sĕ ne gândimŭ, că rĕsboiulŭ, care mai curêndŭ orĭ mai târdiu totușĭ va isbucni, va hotărî susținerea séu căderea monarchiei pentru veciă.*

Totŭ acestŭ diarŭ mai atrage atențiunea guvernului austro-ungarŭ și la darea pașapórtelorŭ și la trecerile oficerilorŭ rușĭ peste hotarele austro-ungare cu scopŭ de a studia terenulŭ.

Din delegațiunĭ.

In comisiunea pentru armată a delegațiunei ungare s'au începutŭ în 10 Iunie n. desbaterile asupra bugetului comunŭ alŭ armatei. In desbaterea generală s'a criticatŭ aspru și fără crutare bugetulŭ.

Ministrulŭ de rĕsboiu br. *Bauer* făcù o espunere generală a politicei ce l'a condusŭ, când a făcutŭ bugetulŭ. Ministrulŭ declară mai ântâiu, că spre cea mai mare părere de rĕu a sa, trebue sĕ constate, că *deocamdată e cu neputință sĕ micșoreze cererile pentru armată.* Cererile sale în proiectulŭ dintêiu alŭ acestui bugetŭ au fostŭ multŭ mai marĭ. Deja pănă acum s'au făcutŭ reducerĭ însemnate din considerațiunĭ pentru starea financiară a ambelorŭ state ale monarchiei. Lucrarea, ce se afla în grija sa, e decĭ curată cârpitură. Trebuințele suntŭ numerose, ér mijlócele disponibile suntŭ restrînse, și în bugetŭ suntŭ cuprinse numai basele, care în preliminarulŭ pe

---

Da, cine cunoscea pe tînĕra părechie mai de aprópe, acela se unia cu părerea lui Wolf Favell, că familia Redern era singura, care se putea considera fericită în privința acésta.

Lotar este și va rĕmâné o aparițiune comună, cum se presentézá cu duzinele în tóte cercurile societății. Elŭ nu doria nicĭ-odată, ca sĕ vorbéscă cineva despre elŭ, nicĭ de bine, nicĭ de reu. Elŭ, precum era voia tatălui sĕu, părăsì cariera diplomatică și trăia cu tînĕra lui familiă retrasŭ la una din moșiile sale. Numai când se aședa la pianŭ, era unŭ ce înălțătorŭ și sublimŭ în viéța lui, și frapații ascultătorĭ învĕțară a cunósce, cum seducĕtorulŭ farmecŭ alŭ unei asemenea vocĭ sciù prinde în vîrtejulŭ lui o inimă femeiéscă.

Asupra Margaretei elŭ făcea o impresiune liniștită și îndestulătóre. Ideala căsĕtoriă, sufletésca contopire, prin care înaltulŭ simțĕmêntŭ din doi devine unulŭ însĕ nu era la ea, și fericirea și noroculŭ ei se concentra mai alesŭ în copiiĭ ei, pentru carĭ ea era o mamă de modelŭ.

Că óre ea, după o petrecere atâtŭ de lungă în relațiunĭ cu unŭ Paul Sudram, nu cu durere îi simția lipsa despre acésta nu se audia nime vorbindŭ, deși lucrulŭ acesta se părea fórte probabilŭ. . . . .

Vechia casă din suburbiulŭ reședinței, spre spaima și durerea domnișórei Elmira, fù vêndută, ér artistulŭ a peregrinatŭ érășĭ în favoritulŭ lui Sudŭ și acolo creézá elŭ minunate capete de opere, ce-i facŭ numele nemuritorŭ.

Elŭ scria adese-orĭ tinerei părechĭ din patria lui.

„Tineți-mĭ unŭ locŭ liberŭ la vatra vóstră", dicea elŭ într'una din scrisorile sale, „căci décă vorŭ mai trece încă câțĭva anĭ și voiu fi obositŭ de călĕtoriă, mĕ voiu reîntórce la voi, și mica vóstră Greta îmĭ va ședé pe genunchĭ și nu se va teme de albulŭ meu capŭ și de barba mea căruntă, ér eu îi voiu povesti despre mamă-sa, și despre mama mamei sale..."

anulŭ 1892 trebuescŭ necondiţionatŭ continuate. *Sporirĭ mai marĭ ale cererilor nu se potŭ evita*, şi e de prevĕḑutŭ, că şi *cestiunea sporirei efectivului de pace alŭ armatei va trebui sĕ fiă luată în cumpĕnă.* Lumea întrégă lucréză la sporirea puterei militare, şi în acéstă lucrare nicĭ Austro-Ungaria nu póte rĕmâné cu totulŭ îndĕrĕtŭ, deşi noi nu suntemŭ în stare sĕ opintimŭ puterile nóstre atâtŭ de multŭ, ca de esemplu imperiulŭ germanŭ. Bugetulŭ conţine minimulŭ estremŭ alŭ cererilorŭ, sub care nu ne putemŭ coborî.

Raportorulŭ *Rakovsky* declară, că de 15 anĭ, de când are oficiulŭ de raportorŭ pentru bugetŭ, nicĭ-odată nu i-a fostŭ oficiulŭ de raportorŭ aşa de greu, ca de rêndulŭ acesta. Preliminarulŭ conţine, spre marea sa părere de rĕu, o tendinţă îndoitŭ periculósă. Cea dintêiu constă în *espansiunea cheltuelilorŭ*, care se mărescŭ în mĕsură estra-ordinară, şi a doua constă în *regresulŭ precisărei bugetului.* Din cele 140 milióne ale cererilorŭ comune se vin pentru armată 133 milióne. Procentele cheltuelilorŭ crescŭ din anŭ în anŭ. Dér acéstă espansiune se observă nu numai într'o privinţă, ci pe tótă linia. Şi cererea estra-ordinară e în crescere şi suntŭ multe cererĭ nedeterminate, care aparŭ în preliminarŭ numai ca pauşalŭ şi fără o precisare a urmărilorŭ pentru viitorŭ. Suntŭ deja şi cererĭ relative la efectivulŭ presentŭ alŭ armatei. Pentru anulŭ 1891 se prevede o sporire a lui cu 2526 ómenĭ, cu tóte, că deja şi în anulŭ trecutŭ s'a sporitŭ efectivulŭ cu unŭ numĕrŭ totŭ atâtŭ de mare. Raportorulŭ ţine posibilŭ unele ştergerĭ în bugetŭ. Aşa de esemplu se cerŭ puscĭ şi pentru astfelŭ de trupe, care până acum n'au fostŭ înarmate, de esemplu trîmbiţaşii, toboşarii şi pionerii. Singurŭ acéstă cheltuială e de 1·1 milióne flor. In generalŭ e neîndoiosŭ, că bugetulŭ de rĕsboiu se va mări în anii viitorĭ celŭ puţinŭ cu 20 milióne. Cu acésta încă nu e deplinŭ resolvată cestiunea prafului fără fumŭ, şi nu se scie ce urmărĭ va avé ea asupra armamentului. O astfelŭ de sporire esclude posibilitatea sporirei cheltuelilorŭ statului pentru desvoltarea culturală.

Delegatulŭ *Wahmann* atrage atenţiunea, că bugetulŭ cuprinde şi *implicite* sporirĭ marĭ, cărora încă nu li-s'a datŭ espresiune. Astfelŭ *provisiunile, care arŭ fi sĕ se acopere din creditulŭ estraordinarŭ*, suntŭ pe sfêrşite, şi reînoirea lorŭ singură cere unŭ plus anualŭ de 800,000 fl. în bugetulŭ ordinarŭ. Totŭ aşa sistemulŭ schimbărei conservelorŭ, care are sĕ fiă introdusŭ în viitorŭ, pretinde o însemnată cerere în plusŭ, ce se urcă la 600,000 fl. Situaţiunea e decĭ îngrijitóre. Şi pe lângă acestea nu e de cugetatŭ o sistare totală a reformei militare. Susţinerea posiţiunei de mare putere a monarchiei nu oferă nicĭ o perspectivă, că s'ar puté ivi în acéstă posiţiune marĭ schimbărĭ. Vorbitorulŭ crede, că ministrii ung. de finanţe şi de comerţŭ din consideraţiunĭ economice nutrescŭ de sigurŭ grele îngrijirĭ faţă cu crescerea bugetulŭ de rĕsboiu, de-órece sporindu-se continuu cheltuelile pentru armată, se face cu totulŭ ilusoriă împlinirea scopurilorŭ urmărite de ei.

Delegatulŭ Ak. *Beöthy* ḑice, că bugetulŭ nu e motivatŭ în tóte punctele şi trebue sĕ'lŭ respingă, de esemplu la cererile pentru artileria de fortăréţă, pentru academiile militare d'a se înmulţi cu o sută locurile elevilorŭ. Infiinţarea unei academii militare ungurescĭ se respinge de anĭ sub cuvêntŭ, că suntŭ destule institute de felulŭ acesta, şi acum se cere îmulţirea locurilorŭ. Concedierile de soldaţĭ pentru micşorarea bugetului, cum erau mai nainte, acum lipsescŭ cu totulŭ. S'au preliminatŭ în trecutŭ 36 milióne pentru puscĭ, de faptŭ însĕ s'au cheltuitŭ 39 milióne, şi acum se mai iau în perspectivă încă 5 milióne. De aceea bugetulŭ trebue strictŭ esaminatŭ.

Corespondenţa „Gaz. Trans.“

Tohanulŭ vechiu, Iunie 1890.

On. D-le Redactorŭ! De când cu construirea căii ferate Braşovŭ—Zêrnescĭ, între locuitorii comunei nóstre domnesce mare agitaţiă, căcĭ pe când fiă-care comună se îngrijesce, ca prin construirea căilorŭ ferate sĕ se facă câtŭ se póte mai puţină pagubă locuitorilorŭ, pe atuncĭ la noi marcându-se linia căii ferate ne pomenimŭ, că acésta strătaiă parcelele de pămêntŭ peste mijlocŭ, causândŭ prin acésta o pagubă câtŭ se póte de mare, fără ca locuitorii séu representanţa comunală sĕ fi fostŭ încunosciinţată despre acésta.

Locuitorii trimiseră o comisiune în persónele d-lorŭ: N. Popŭ, N. Botezanŭ, I. Radu şi H. Ungurŭ, ca sĕ cerce pe ce basă societatea pentru construirea căii ferate şi-a începutŭ lucrările pe hotarulŭ comunei acesteia fără a întreba primăria séu representanţa comunală.

Comisiunea trimisă aflà, că acésta se face cu învoirea primarului şi notarului comunalŭ.

In Dumineca Tomei, când primarulŭ actualŭ raportà despre acestŭ resultatŭ alŭ comisiunei, poporul se indignà grozav, erupêndŭ în strigăte amenintăţóre la adresa notarului. In fine furia poporului se domolì prin intrevenirea învĕţătorilorŭ şi a altorŭ persóne iubitóre de linişte şi pace.

In urma acésta d-lŭ notarŭ încă în ḑiua aceea făcù raportŭ la pretură instigândŭ persóne demne ca agitatorĭ de poporŭ, póte cu scopulŭ ca prin acésta sĕ delăture orĭ-ce suspiţiune deoparte, ér de alta ca sĕ taiă pofta ómenilorŭ de a-şĭ mai ridica vocea în contra abusurilorŭ, ce nu arare-orĭ se comitŭ la noi. Astfelŭ în séra de 21 Aprilie gendarmeria ridicà din patŭ pe 2 locuitorĭ, ducêndu-i la Branŭ, ér alţĭ 2, carĭ încă erau urmăriţĭ de gendarmeriă, se presentară de bună voiă în 22 Aprilie; alte persóne, carĭ n'au fostŭ predate gendarmeriei, s'au citatŭ înaintea oficiului pretorialŭ. Resultatulŭ cercetărei îlŭ vomŭ vedé.

Adevĕratŭ, că în cele din urmă d-lŭ notarŭ convocà pe 27 Aprilie representanţa comunală spre a lua o decisiune în privinţa căii ferate. Acésta decise a se trimite o representaţiune la comitatŭ spre a se face paşii de lipsă pentru uşurarea relelorŭ ce le-ar aduce construirea căii ferate prin loculŭ marcatŭ. In urma acésta sperămŭ, că dóră-dóră în cestiunea acésta vorŭ fi luate în consideraţiă şi drepturile poporului nostru; ar fi fostŭ bine însĕ, décă s'ar fi făcutŭ acésta şi fără de a mai da prilegiu la atâtea turburărĭ şi neplăcerĭ.

Toma dela Câmpŭ.

Regularea averilorŭ năsĕudene.

Protocolŭ

(Urmare).

Împăciuire judecătoréscă.

I. Br. Kemény Domokos et cons. abstau prin acésta dela acţiunea lorŭ, presentată înaintea trib. reg. din Bistriţa în 30 Iulie 1883 sub Nr. 2516 în contra erariului reg. apoi a comunelorŭ Budaculŭ rom., Ragla, Şeuţŭ, B.-Josenĭ, Gledinŭ, Nuşfalĕu, Borgo-Tiha, Borgo-Murĕşenĭ, Borgo-Bistriţă şi Monorŭ pcto. recunóscerea dreptului de proprietate la tóte realitäţile inferate în protocólele funduarie a comunelorŭ Budaculŭ rom. Nr. 1, — Şeuţŭ Nr. 1, — B.-Josenĭ Nr. 1, — Nuşfalĕu Nr. 1, — B.-Tiha Nr. 1, — B. Murĕşenĭ Nr. 1, — şi Monorŭ Nr. 1, séu la aşa numiţii munţĭ revindecaţĭ, dela pretensiunea pentru predarea acelora în posesiune apoi şi pentru solvirea alorŭ 3,110,490 fl. ca usufructŭ pierdutŭ precum şi dela totŭ feliulŭ de pretensiunĭ din acea acţiune atâtŭ faţă de erariulŭ reg., câtŭ şi faţă de comunele nacţionate, sub condiţiunea, ca acestea sĕ solvéscă o sumă de 315,000 fl. v. a., — şi dechiară totodată că prin acéstă sumă suntŭ pentru totdéuna şi pe deplinŭ escontentaţĭ în privinţa tuturorŭ pretensiunilorŭ lorŭ din acţiunea amintită, în specie atâtŭ în privinţa preţului munţilorŭ revindecaţĭ, câtŭ şi în privinţa usufructului pierdutŭ dela acei munţĭ, apoi în privinţa intereselorŭ pretinse, precum şi a tuturorŭ speselorŭ avute, cu unŭ cuvêntŭ în privinţa tuturorŭ pretensiunilorŭ lorŭ referitóre la munţii revindecaţĭ, fiă acelea pretensiunĭ de proprietate, fiă de altă natură, şi numéscă-se acelea orĭ şi cum se vorŭ numi.

In urma acésta actorii iau asupră-şĭ evicţiunea în acea privinţă, că din familia Grof şi Baron Kemény afară de aceia, carĭ prin procesulŭ de faţă au ridicatŭ pretensiune de proprietate la acei munţĭ revindecaţĭ în anulŭ 1769, carĭ formézà adĭ obiectulŭ de cértă — nu suntŭ alţĭ succesorĭ séu următorĭ de dreptŭ, carĭ sĕ pótă face pretensiune la acei munţĭ, séu la usufructulŭ din aceia, de aceea dér pentru casulŭ, décă totuşĭ s'ar mai afla vr'unŭ succesorŭ orĭ următorŭ de dreptŭ din familia Gr. şi Br. Kemény, care pentru munţii, carĭ formézà obiectulŭ acestui procesŭ, séu pentru usufructulŭ perdutŭ sĕ păşéscă cu ceva pretensiune fiă în contra erariului reg., fiă în contra comunelor inacţionate, şi décă actorii în contra provocărei făcênde arŭ intrelăsa de a documenta prin procesŭ neadeveritatea pretensiunei aceluia: atuncĭ actorii se obligă a reîntórce erariului reg. eventualŭ comunelorŭ inacţionate pretensiunea acelui membru familiarŭ séu următorŭ în dreptŭ, la munţii ce formézà obiectulŭ acestui procesŭ, din suma împăciuită cu 315,000 fl. v. a. în acea proporţiune, în care se va statori prin sentinţă judecătoréscă ridicată la valórea de dreptŭ.

Acestŭ obligamentŭ de evicţiune e solidarŭ pentru toţĭ actorii, cu tóte acestea însĕ în urma acestei solidarităţĭ dintre dênşii nicĭ unulŭ nu se póte deobliga la replătirea unei sume mai marĭ, decâtŭ care o-au primitŭ dênsulŭ din suma împăciuită ca parte a sa.

II. Erariulŭ regiu se obligă prin acésta a solvi anticipative prin asemnare la cassa statului r. u. din Budapesta, pentru şi în greutatea comunelorŭ numite în punctulŭ IV alŭ împăciuirei, actorilorŭ br. Kemeny Domokos et cons. la mâna plenipotenţiatului acestora spre acestŭ scopŭ, br. Kemeny Kalman comite supremŭ alŭ comitatului Albei inf. suma statorită în punctulŭ I cu 315,000 fl. adecă trei sute cincĭ-spre-ḑece mii fl. v. a. şi anume 105,000 fl. v. a. în timp de 30, adecă trei-ḑecĭ de ḑile calculate dela îmanuarea resoluţiunei referitóre la acceptarea judecătoréscă a acestei împăciuirĭ; 105,000 fl. v. a. în 1 Februarie 1891, ér cei din urmă 105,000 fl. v. a. în 1 Februarie 1892. Tóte acestea la încunjurarea esecuţiunei; totŭ odată părţile interesate dechiară prin acésta aparte, că după acésta sumă interese nu se pot pretinde, şi că nicĭ nu suntŭ de a se solvi.

Despre solvirile făcênde în sensulŭ acestei împăciuirĭ, comunele interesate suntŭ a se încunosciinţa.

III. Se obligă erariulŭ regiu a anticipa pe lângă interese de 5% pentru şi în numele comunelorŭ numite advocaţilorŭ Danilă Lica şi Gavriilŭ Manu totŭ felulŭ de spese, ce le-au avutŭ aceştia atâtŭ în purtarea proceselorŭ dintre erarŭ şi comune de-o parte, precum şi dintre comune şi familia Kemeny de altă parte, câtŭ şi cu călĕtoriile lorŭ în acestea cause, încâtŭ acelea spese adĭ îsŭ încă nesolvite, decĭ dér erariulŭ regiu va fi datorŭ în timpŭ de 30 de ḑile dela îmanuarea resoluţiunei referitóre la acceptarea judecătoréscă a acestei împăciuirĭ de a solvi prin asemnare la perceptoratulŭ regiu din Bistriţa advocatului Danilă Lica 11,000 fl. adecă unspre-ḑece mii fl., ér advocatului Gavriilŭ Manu asemenea 11,000 fl., adecă unspre-ḑece mii fl., la olaltă douĕ-ḑecĭ şi douĕ mii fl. ca spese procesuale.

Esactitatea sumelorŭ de susŭ, precum şi îndreptăţirea plenipotenţiaţilorŭ de a-le pretinde, li-au recunoscutŭ comunele din fostulŭ districtŭ alŭ Năsĕudului şi după suma în plenipotinţele lorŭ de sub 3—46. (Va urma.)

Dare de semă şi mulţămită publică.

Cluşiu, 10 Iunie 1890.

Comitetulŭ alesŭ pentru arangiarea unui Maialŭ în favorulŭ tinerilorŭ universitarĭ lipsiţĭ de mijlóce la inscriere şi depunerea examenelorŭ, cu tótă onórea vine pe calea acésta a mulţămi acelorŭ prea Stimate familii şi Domnĭ participanţĭ, carĭ n'au pregetatŭ a ne onora cu presenţa d-lorŭ, dându-ne dovedĭ eclatante, că tinerimea română din Cluşiu orĭ şi când în întreprinderile ei póte conta la sprijinulŭ moralŭ şi materialŭ alŭ inteligenţei române.

In ce privesce reuşita morală, acésta o lăsămŭ în apreţiarea d-lorŭ participanţĭ; ér ce atinge succesulŭ materialŭ, spre informarea p. t. publicŭ, dămŭ următorulŭ raportŭ:

Intrate 124 fl. 40 cr. Spese 105 fl. 90 cr., rĕmane dér venitŭ curatŭ 18 fl. 50 cr., carĭ s'au alăturatŭ la fondulŭ destinatŭ pentru ajutorarea universitarilorŭ românĭ lipsiţĭ de mijlóce la inscriere şi la depunerea esamenelorŭ.

Oferte marinimóse au incursŭ dela d-nii: Eugenŭ Crişianŭ proprietarŭ în Berchieşŭ 20 fl., Dr. A. Isacŭ advocatŭ 3 fl. 40 cr., Dr. Gr. Silaşi 1 fl., Severŭ Barbu 1 fl., Alexie Popŭ adv. 1 fl., D-na Dr. Raţiu 60 cr., D-na Bercianŭ 40 cr., D-na vĕd. Roşescŭ 60 cr., D-nu Nasta 60 cr., Ioanŭ Bereşŭ 40 cr., Ioanŭ Laslo protopopŭ 2 fl. şi M. Bohăţelŭ 3 fl.

Acestorŭ prea st. domnĭ contribuitorĭ comitetulŭ pe acéstă cale le mulţămesce.

Pentru comitetŭ:

Drd. Ales. Andressi, preşedinte. **Petru Marinŭ**, cassarŭ

DIVERSE.

Jidovulŭ trăiesce şi din nenorocirĭ pe căile ferate. Cu ocasiunea ciocnirei trenurilorŭ la Rakos-Csaba, sosì după medulŭ nopţii unŭ trenŭ de ajutorare cu câţĭva funcţionarĭ superiorĭ ai căii ferate. Inspectorulŭ G. visità pe cei nenorociţĭ, trecù dealungulŭ rêndurilorŭ călĕtorilorŭ sfătuindu-i sĕ fiă liniştiţĭ şi răbdătorĭ, şi terminândŭ se uità mereu jurŭ împrejurŭ: „Nu mai e nimenea acĭ?“ Nicĭ unŭ rĕspunsŭ. Inspectorulŭ strigà atuncĭ în gura mare unŭ nume: „Berger! Berger! Aci e d-lŭ Berger?“ După tăcere de o secundă apărù din întunerecŭ o umbră şi se oprì înaintea inspectorului. „Ah, aicĭ eştĭ d-le Berger, mulţămită Domnului, că nu te-ai nenorocitŭ.“ Umbra dete unŭ semnŭ de viéţă: „Eu sunt, d-le inspectorŭ. Multŭ nu mi-s'a întêmplatŭ, aci la frunte o mică sgărietură — face celŭ multŭ 200 fl!“ Funcţionarulŭ strigà rĕstitŭ: „Ce 200 fl? Omule, totŭ nu'ţĭ ajunge? Te rogŭ d-le Doctorŭ“, ḑise elŭ adresându-se cătră unulŭ din medicii de faţă, „esaminéză pe acestŭ domnŭ...“ Mediculŭ esaminà îndată pe „nenorocitulŭ“ şi declarà, că nu i-s'a întêmplatŭ nimicŭ. „Şi rana dela frunte?“ obiectà călĕtorulŭ. Inspectorulŭ rĕspunse în loculŭ medicului: „Décă mai ḑicĭ o vorbă, atuncĭ pe temeiulŭ actelorŭ nóstre, care dovedescŭ, că rana acésta ai primit'o acum patru anĭ între Raab şi Bruch, voiu face arătare în contra d-tale pentru încercare de înşelătoriă! Atuncĭ au sĕ iasă la ivélă şi alte lucrurĭ...“ Umbra dispărù ca cum l'ar fi luatŭ Han-Tătarulŭ. Istoria acestui Jidovŭ e următórea: Prin anulŭ 1870 trăia în Pesta exjucătorulŭ la bursă Berger, care ca comerciantŭ ruinatŭ îşĭ căutase nenorocirea în jocŭ la bursă şi o şi găsì. 'Şĭ luà refugiulŭ la asigurărĭ şi ca achisitorŭ cutreerà Ardélulŭ, Bănatulŭ şi Ţéra ungurécă. Avù norocŭ. Cu ocasiunea unei nenorocirĭ pe calea ferată i-se rupse unŭ piciorŭ şi primì 10,000 fl. despăgubire. De atuncĭ stéua lui se urcà mereu. Ajunse gróza căilorŭ ferate ungare şi comune. Trăia numai din catastrofe pe căile ferate. Nu era nicĭ o ciocnire, în urma căreia sĕ nu priméscă elŭ despăgubire, directorii căilorŭ de comunicaţiune au voitŭ totdéuna sĕ 'ncunjure scandalulŭ şi s'au învoitŭ pe cale pacĭnică cu faimosulŭ călĕtorŭ, şi când Berger acum câţĭ-va anĭ érăşĭ căştigà o sumă mare de banĭ, pentru-că la Canija-mare îşĭ frânsese braţulŭ, representantulŭ căii ferate făcù obiecţiunea fórte'ntemeiată: „De unde'şĭ ia d-lŭ Berger atâtea membre, câte vrea sĕ i-se plătéscă?“ Adĭ are Berger vr'o 100,000 fl. celŭ puţinŭ. Se pare însĕ, că nu e mulţumitŭ cu interesele dela acéstă avere, căcĭ îşĭ dă mereu silinţa sĕ se „nenorocéscă“ pe căile ferate. De astă-dată „nenorocirea“ sa nu i-a ajutatŭ.

Editorŭ şi redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Cursulŭ la bursa de Viena
din 12 Iuniu st. n. 1890

Renta de aurŭ 4%	103.50
Renta de hârtiă 5%	99.70
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare - aurŭ	116.80
dto argintŭ	96.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	113.40
Bonurĭ rurale ungare	89.10
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	138.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	127.—
Renta de hârtiă austriacă	89.—
Renta de argintŭ austriacă	89.95
Renta de aurŭ austriacă	109 80
Losurĭ din 1860	140.—
Acţiunile băncei austro-ungare	966.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	341.75
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	305.25
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.54
Napoleon-d'orĭ	9.33
Mărcĭ 100 împ. germane	57.57½
Londra 10 Livres sterlinge	117.20

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
Pe şese lunĭ . . . . 6 fl. —
Pe unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ . . . . 10 fr.
Pe şese lunĭ . . . . 20 fr.
Pe unŭ anŭ . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ . . . . 2 fl. —
Pe şese lunĭ . . . . 1 fl. —
Pe trei lunĭ . . . . **50 cr.**

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ . . . . **8 francĭ.**
Pe şese lunĭ . . . . 4 francĭ.
Pe trei lunĭ . . . . 2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arăta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1890.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ accelerată.	Trenŭ accelerată	Tren de persóne	Tren de persóne
Viena	3.25	8.—	10.50	
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10
Szolnok	11.29	4.05	11.07	9.28
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	11.58
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51
	2.32	7.11	3.09	2.06
Mezö-Telegd	3.02	7.41	3.48	2.46
Rév	3.33	8.16	4.31	3.40
Bratca			4.54	4.03
Bucia			5.14	4.25
Ciucia	4.26	9.05	5.40	4.51
Huiedin	4.58	9.35	6.22	5.32
Stana			6.38	5.49
Aghiriş			6.59	6.11
Ghirbĕu			7.11	6.28
Nădĕşel	5.49	Trenŭ de pers	7.24	6.44
Cluşiu	6.02	10.35	7.39	7.04
	6.12	11.02	7.54	8.30
Apahida	6.27	11 23	8.11	8.55
Ghiriş	7.31	12.42	9.18	10.31
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	11.19
Uióra		1.25	9 56	11.27
Vinţulŭ de susŭ		1.33	10.02	11.35
Aiud	8.21	1.55	10.22	12.02
Teiuşŭ	8.37	2.14	10.39	12.26
	8.42	2.24	10.57	1.18
Crăciunelŭ		2.49	11.20	1.54
Blaşiu	9.14	3.02	11.36	2.11
Micăsasa		3.33	12.04	2.49
Copşa mică	9.49	3.48	12.23	3.23
Mediaşŭ	10.07		12.39	3.46
Elisabetopole	10.30		1.08	4.27
Sighişóra	11.06		1.50	5.39
Haşfalĕu	11.22		2.06	6.03
Homorodŭ	12.37		3.20	7.51
Augustinŭ			3.56	8.36
Apaţa	1.26		4.19	9.10
Feldióra	1.47		4.44	9.44
Braşovŭ	2.23		5.20	10.31
	2.33		5.30	
Timişŭ	3.15		6.14	11.23
Predealŭ	3.47		6.45	12.08
Bucuresci	9.30		11.35	

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelerată	Trenŭ de pers.	Trenŭ accelerată.	Tren de persóne
Bucuresci	7.55			4.45
Predealŭ	1.08		4.10	9.12
Timişŭ	1.37		4.50	9.41
Braşovŭ	2.13		5.50	10.17
	2.43	4.—		10.32
Feldióra	3.12	4.44		11.04
Apaţa	3.32	5.20		11.30
Augustinŭ	3.47	5.47		11.51
Homorodŭ	4 20	6.35		12.27
Haşfalĕu	5.25	8.12		1.35
Sighişóra	5.45	8.47		1.59
Elisabetopole	6.12	9.29		2.32
Mediaşŭ	6.33	10.10		2.59
Copşa mică	6.46	10.32		3.13
	6.48	10.42	11.47	3.18
Micăsasa		11.01	12.04	3.33
Blaşiu	7.22	11.37	12.32	4.03
Crăciunelŭ		11.52	12.44	4.14
Teiuşŭ	7.51	12.23	1.06	4.36
	7.58	1.23	1.30	5.06
Aiudŭ	8.15	1.50	1.54	5.24
Vinţulŭ de susŭ		2.20	2.16	5.45
Uióra		2.28	2.23	5.51
Cucerdea	8 45	2.46	2.39	6.08
Ghirişŭ	9.16	3.33	3.15	6.42
Apahida		5.—	4.32	7.52
Cluşiu	10.36	5.28	4.53	8.10
	10.48	6.05	5.30	8.30
Nădăşelŭ		6.26	5.48	8.50
Ghîrbău		6.42		9.05
Aghireşŭ		6.58	6.11	9.19
Stana		7.24		9.43
B. Huiedin	12.01	7.47	6.43	10.02
Ciucia	12.31	8.27	7.12	10.41
Bucia		8.49		10.56
Bratca		9.08		11.13
Rév	1.10	9.28	7.51	11.32
Mezö-Telegd	1.36	10.04	8.17	12.07
Oradea-mare	2.01	10.41	8.42	12.41
	2.08	11.06	8.47	1.09
P. Ladány	3.31	1.19	10.09	3.03
Szolnok	5.11	3.31	11.51	5.10
Budapesta	7.15	6.35	1.55	8.15
	8.40	6.50	2.25	10.40
Viena	1.40	3.—	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ accelerată.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena	8.—	10.50	3.25
Budapesta	2.—	8.15	9.40
Szolnok	4.20	11.18	1.02
Aradŭ	8.10	3.50	5.27
	2.20 (Trenŭ omnibus)	4.10	5.50
Glogovaţŭ	2.34	4.22	6.02
Gyorok	3.05	4.46	6.23
Paulişŭ	3.23	4.58	6.34
Radna-Lipova	3.39	5.16	6 52
Conop		5.38	7.17
Bĕrzava		5.53	7.33
Soborşinŭ		6.15	8.20
Zamŭ		6.58	8.49
Gurasad.		7.22	9.16
Ilia		7.38	9.32
Branicica		7.54	9.51
Deva		8.14	10.18
Simeria (Piski)		8.43	10.44
Orăştia		9.12	11.14
Şibotŭ		9.34	11.39
Vinţulŭ de josŭ		9.56	12.05
Alba-Iulia		10.17	12.26
Teiuşŭ		10.44	12.58

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ accelerată.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Teiuşŭ		12.59	4.51
Alba-Iulia		1.39	5.27
Vinţulŭ de josŭ		1.56	5.44
Şibotŭ		2.23	6.06
Orăştia		2.49	6.28
Simeria (Piski)		3.37	7.10
Deva		3.53	7.26
Branicica		4.18	7.48
Ilia		4.43	8.10
Gurasada		4.53	8.21
Zamŭ		5.21	8.48
Soborşinŭ		5.56	9.17
Bĕrzava		6.46	9.54
Conopŭ		7.02	10.09
Radna-Lipova	5.49	7.36	10.38
Paulişu	6.06 (Trenŭ omnibus)	7.50	10.51
Gyorok	6.24	8.03	11.03
Glogovaţ	6.53	8.26	11.27
Aradŭ	7.06	8.38	11.38
	7.45	9.05	12.10
Szolnok	11.51	2.25	4.47
Budapesta	1.55	5.50	7.45
Viena	7.20	1.40	6.05

Simeria (Piski)-Petroşenĭ

	T. d. p.	T. omn.	T. omn.
Simeria	7.17	11.28	3.50
Streiu	7.54	12.12	4.32
Haţegŭ	8.45	1.08	5.20
Pui	9.39	2.03	6.15
Crivadia	10.37	2.51	7.03
Baniţa	11.26	3.30	7.43
Petroşenĭ	12.—	4.02	8.15

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

	T. omu.	T. omn.	T. omn.
Petroşenĭ	6.05	10.42	4.03
Baniţa	6.45	11.23	4.49
Crivadia	7.26	11.57	5.24
Pui	8.07	12.33	6.04
Haţegŭ	8.51	1.19	6.43
Streiu	9.41	2.09	7.28
Simeria	10.20	2.47	8.—

Aradŭ—Timişóra

	T. omn.	T. omn.
Aradŭ	6.18	4.18
Aradulŭ nou	6.40	4.40
Németh-Ságh	7.05	5.05
Vinga	7.33	5.33
Orczifalva	7.56	5.50
Merczifalva	8.14	6.06
Timişóra	9.04	6.50

Timişóra—Aradŭ

	T. omn.	T. omn.
Timişóra	6.30	1.10
Merczifalva	7.23	1.59
Orczifalva	7.49	2.19
Vinga	8.16	2.46
Németh-Ságh	8.37	3.03
Aradulŭ nou	9.09	3.41
Aradŭ	9.25	3.55

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.40	10.50	3.56	9.30
Turda	8.—	11.10	4.10	9.50

Turda—Ghirişŭ

Turda	6.05	9.40	2.40	8.20
Ghirişŭ	6.25	10.—	3.—	8.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	5.—	11.25
Odorheiu	7.49	1.50

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8.40	2.45
Sighişóra	10.52	5.28

Murĕşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

	T. omn.
Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagŭ-Budatelecŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa-Murĕşŭ-Ludoşŭ

	T. omn.
Bistriţa	1.16
Ţagŭ-Budatelecŭ	4.50
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Copşa-mică—Sibiiu

	Tr. de p.	T. de p.	Tr. om.
Copşa-mică	4.05	10.47	7.10
Şeica mare	4.35	11.17	7.43
Lómneşŭ	5.16	11.58	8.27
Ocna	5.47	12 29	8.59
Sibiiu	6.10	12.52	9.23

Sibiiu-Copşa-mică

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Sibiiu	7.35	4.34	9.50
Ocna	8.02	4.58	10.14
Lómneşŭ	8.30	5.25	10.40
Şeica mare	9.05	5.55	11.10
Copşa-mică	9.34	6.20	11.35

Cucerdea-Oşorheiu Reghinulŭ săsescŭ

	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. omn.
Cucerdea	2.55	8.20	2.56
Cheţa	3.25	8.50	3.29
Ludoşŭ	3.46	9.11	4.06
M.-Bogata	3.56	9.20	4.15
Iernutŭ	4.33	9.57	4.54
Sânpaulŭ	4.48	10.12	5.10
Miraşteu	5.11	10.35	5.34
Oşorheiu	5.30	10.54	5.35
	5.50	4.58	
Reghinul-săs.	7.25	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oşorheiu		10.—	9.49
	7.24	5.54	10.20
Miraşteu	7.44	6.14	10.39
Sânpaulŭ	8.07	6.37	11.02
Iernutŭ	8.29	6.58	11.23
M. Bogata	9.02	7.28	11.53
Ludoşŭ	9.35	7.41	12.06
Cheţa	9 51	7.57	12.22
Cucerdea	10.23	8.25	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

	Tr. omn.
Simeria (Piski)	4.—
Cerna	4.21
Uniedóra	4.50

Unied.-Simeria (Piski).

Uniedóra	9.25
Cerna	9.51
Simeria	10.10

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşov.